

VOCEA POPORULUI

№ 28 (1556)

ZIAR NAȚIONAL

VINERI, 26 AUGUST 2022

La Chișinău va fi organizată conferința Sindicatului European al Poliției >> p.2

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

Lucrătorii medicali, protejați de Convenția Colectivă, în vigoare >> p.4

Actual

Facultățile de pedagogie, ocolite de către tineri

Sărăcia îi alungă nu doar pe tinerii pedagogi din școli, dar îi determină și pe viitorii studenți să ocolească această profesie. Pe an ce trece, tot mai puțini aleg să studieze științele educației. >> p.3

Discuții despre asigurarea egalității de gen

Zeci de reprezentanți ai administrațiilor publice locale și ai organizațiilor societății civile, inclusiv lideri sindicali de diferite niveluri, au discutat despre asigurarea egalității de gen. >> p.5

Sfaturile economistului și ale avocatului >> p.6

Seceta a compromis recolta din anul curent

În acest an, agricultorii estimează că vor avea o producție aproape înjumătățită la porumb, floarea-soarelui, sfeclă și alte culturi agricole. >> p.7

Pe 27 august este Ziua Independenței Republicii Moldova; pe 31 august – Sărbătoarea „Limba Noastră”; pe 1 septembrie – Ziua cunoștințelor „Primul clopoțel”.

Legea privind sistemul unitar de salarizare ar trebui modificată

”Este nevoie stringentă de reevaluarea sistemică a funcțiilor din sectorul bugetar

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM) a expediat Ministerului Finanțelor un set de propuneri cu privire la modificarea Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr. 270/2018, menite să înlăture inechitățile și carentele existente și să îmbunătățească situația la capitolul salarizarea angajaților care activează în sistemul bugetar.

Sindicaliștii propun stabilirea unei valori de referință unică pentru toți salariații din sectorul bugetar

(respectiv, anularea valorilor de referință derogatorii de la valoarea generală pentru anumite categorii de angajați) și a unor coeficienți specifici pe sectoare sau domenii.

Totodată, s-a propus majorarea salariilor angajaților din sectorul bugetar prin creșterea efectivă a salariului de bază (raportat la salariul minim pe țară), și nu prin introducerea unor sporuri noi sau majorarea mărimii sporurilor la salariul de bază. În condițiile reglementărilor actuale, sporurile aplicate la salariul de bază

depășesc mărimea efectivă a salariului de bază, or anume acest aspect s-a dorit a fi exclus prin implementarea noului sistem de salarizare în sectorul bugetar în anul 2018.

De asemenea, sindicaliștii au venit cu propunerea de a urgenta reevaluarea sistemică a funcțiilor din sectorul bugetar pentru a restabili echitatea la stabilirea claselor de salarizare.

Propunerile sindicatelor, de asemenea, se referă la o mai bună diferențiere dintre treptele de sala-

rizare pentru a motiva angajații din sectorul bugetar pentru activitate îndelungată; acordarea premiului anual în mărime de un salariu mediu lunar; introducerea plății ajutorului material, de care salariații să beneficieze în baza unei cereri scrise; stabilirea unei diferențe rezonabile între clasele de salarizare, în scopul asigurării echității sociale cu privire la tratamentul egal și al remunerării egale pentru muncă de valoare egală pentru mai multe categorii de salariați. >> p.2

ABONEAZĂ-TE la „VOCEA POPORULUI”

Abonament

1 lună - 17,60 lei; 3 luni - 52,80 lei; 6 luni - 105,60 lei.

» ACTIVITATEA CNSM

2

Reuniune

Biroul executiv al CNCNC a trasat unele obiective pentru perioada imediat următoare

Pe 19 august, Biroul executiv al Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective (CNCNC) s-a întrunit într-o ședință, la care au participat reprezentanții partenerilor sociali de nivel național.

În cadrul ședinței, a fost aprobată ordinea de zi a următoarei reuniuni a CNCNC, care va avea loc la data de 26 august curent, unde vor fi abordate mai multe chestiuni privind situația social-economică și în domeniul muncii din Republica Moldova.

Astfel, la ședința din 26 august, partenerii sociali vor examina următoarele chestiuni:

- cu privire la examinarea proiectului de lege privind Casa Socială a Constructorilor; cu privire la propunerile CNSM și CNPM privind mărimea salariului minim începând cu luna ianuarie 2023;
- cu privire la examinarea proiectului Convenției colective (nivel național) privind sporurile de compensare pentru munca în condiții nefavorabile;

- cu privire la inițierea procesului de ratificare a Convenției OIM nr.167/1988 privind securitatea și sănătatea în construcții. Reprezentanții Guvernului, ai Patronatelor și Sindicatelor vor pune în discuție subiecte legate de garanțiile acordate tinerilor specialiști la angajare în câmpul muncii, promovarea Codului construcțiilor, reglementarea activității piețelor și a activității în bază de patentă, revizuirea venitului lunar minim garantat și examinarea propunerilor de modificare a Hotărârii Guvernului

nr.1167/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, în vederea indexării venitului minim garantat.

Totodată, vor fi examinate propunerile din partea partenerilor sociali la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative în partea ce ține de realizarea obiectivelor politicii fiscale și vamale pentru anul 2023.

Amintim că, săptămâna trecută, sindicatele și patronatele au inițiat discuții cu privire la necesitatea stabilirii, începând cu 1 ianuarie 2023, a unui salariu minim unic pe țară de cel puțin 50% din salariul mediu lunar pe economie prognozat, conform Cartei sociale europene revizuite. Cei doi parteneri sociali au declarat că majorările de salarii operate în sectorul bugetar și în cel real nu acoperă creșterile de prețuri și tarife din ultima perioadă, iar nivelul ridicat al inflației, care ar putea ajunge până la 34,7%, necesită măsuri prompte din partea statului pentru a sprijini populația.

sindicat.md

Cooperare

La Chișinău va fi organizată conferința internațională a Sindicatului European al Poliției

În contextul organizării, pe data de 13 octombrie 2022, la Chișinău, a conferinței internaționale anuale a Sindicatului European al Poliției (European Police Union, EPU), pe 18 august, o delegație de la EPU s-a aflat în vizită de lucru în Republica Moldova. Aceasta a avut întrevederi cu conducerea Ministerului Afacerilor Interne, cu cea a Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova și a Sindicatului „Demnitate”.

Romanciuc, vicepreședinte al Sindicatului „Demnitate”; Ion Aga, președinte al organizației sindicale primare al Inspectoratului General al Poliției, sectorul Buiucani; Svetlana Ribac, șef al Departamentului protocol și secretariat al Federației „Sindex”.

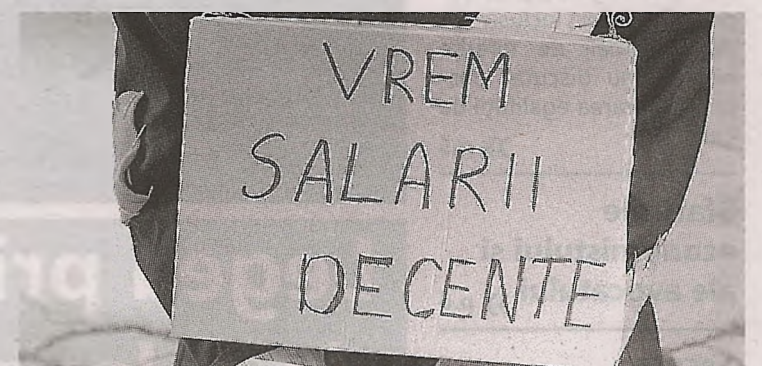
De asemenea, sindicalistii de la EPU s-au întâlnit cu secretarul general al Ministerului Afacerilor Interne, Jana Costachi, și cu vicepreședintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, Lilia Franț. Părțile au discutat despre parteneriatul social din ramură și la nivel național, despre beneficiile obținute în urma procesului de negocieri dintre partenerii sociali în vederea îmbunătățirii condițiilor de muncă și asigurării

unei protecții social-economice mai bune a funcționarilor publici cu statut special.

Participanții la discuții s-au arătat deschiși să dezvolte cooperarea dintre instituții, pentru a impulsiona activitatea sindicală, asigurarea unui pachet motivant de garanții sociale pentru salariații din sistem, preluarea practicilor internaționale în domeniul dialogului social.

Precizăm că Sindicatul „Demnitate”, organizație membră a Federației Sindicatelor din Moldova „Sindex”, este membră a Sindicatului European al Poliției. EPU a fost înființată în anul 2008 și întrunește circa 20 de organizații sindicale din Europa.

sindicat.md

Protecție

Legea privind sistemul unitar de salarizare ar trebui modificată

(Continuare din p. 1)

În contextul necesității de a înlătura inechitățile existente în sistemul de salarizare a angajaților din cultură, s-a propus atribuirea claselor de salarizare pentru vechime în muncă pentru conducătorii unităților bugetare din domeniul culturii, ceea ce va asigura echitate între personalul cu funcții de conducere și de execuție.

Menționăm, de asemenea, că salariul angajaților din domeniul culturii este semnificativ mai mic decât al celor din domeniile conexe, fapt ce va duce, inevitabil, la migrarea specialiștilor în continuare în alte domenii, precum și la imposibilitatea atragerii specialiștilor calificați în domeniul culturii.

O altă propunere vizează majorarea claselor de salarizare pentru cercetătorii științifici din domeniul sănătății, care actualmente au salarii mult mai mici decât medicii practicieni.

Sindicalistii au mai venit cu propunerea ce ține de necesitatea majorării salariilor personalului din cadrul instituțiilor penitenciare, care, în valoarea lor absolută, sunt sub nivelul salariilor din alte organe ale instituțiilor de forță. Se propune a se majora clasele de salarizare pentru categoria respectivă de salariați cu cel puțin 5 clase, dar și alte modificări esențiale în partea ce ține de stabilirea claselor de salarizare pentru funcțiile din cadrul sistemului penitenciar în vederea excluderii inechităților existente.

Polina FISTICANU, șefa Departamentului protecție social-economică

Ai carte, ai parte

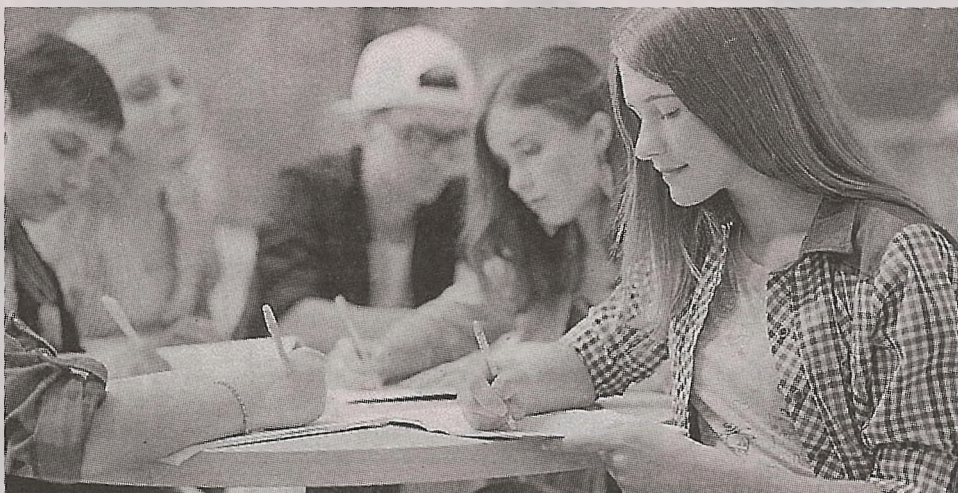
Și în acest an facultățile de pedagogie au fost ocolite de către tineri

Sărăcia îi alungă nu doar pe tinerii pedagogi din școli, dar îi determină și pe viitorii studenți să ocolească această profesie. Asta pentru că, pe an ce trece, tot mai puțini aleg să studieze științele educației. Numărul în scădere al viitorilor învățători și profesori este o problemă care, cu trecerea anilor, se acutizează. Acum, nici măcar proiectele, aparent foarte atractive, nu-i mai determină pe tineri să aplice la universitățile cu profil pedagogic.

Salariul mic pe care îl primesc pedagogii ar fi principalul motiv al lipsei de doritori de a studia în acest domeniu.

„Nu alegem această meserie din cauză că salariile sunt mici. E foarte greu să lucrăm cu copiii în școală. Cunoșc mulți studenți care studiază științe, dar aleg modulul psihopedagogic. Astfel, ei pot lucra cu copiii de până la clasa a 9-a, însă depinde foarte mult de salariu. Cele mai mari salarii sunt în IT, jurisprudență, unde merg să studieze cei mai mulți tineri”, ne spune unul dintre proaspătii absolvenți de liceu pe care l-am întâlnit la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”.

Pe an ce trece, universitățile cu profil pedagogic înregistrează o scădere a numărului de tineri care vor să studieze științele educației. Deși, în acest an, Ministerul Educației și Cercetării a oferit mai multe locuri la buget pentru Facultatea Științele Educației de la Universitatea Pedagogică de

Stat „Ion Creangă”, puțini au fost cei care au depus aici dosarele. Nici măcar bursele de la buget nu i-a determinat pe tineri să aplice la pedagogie.

„Solicitări sunt puține. De exemplu, la specialitatea profesor de limba română, am avut de la Ministerul Educației 93 de locuri pentru aceste programe de studii. Bineînțeles că aici au fost cele mai multe locuri neocupate. De ce nu au fost ocupate? Pentru moment, nu avem o explicație pentru aceasta. Încercăm acum să invităm candidați care ar dori să acopere aceste locuri”, ne spune Larisa Sadovei, secretara Comisiei de admitere de la Universitatea Pedagogică „Ion Creangă”.

Potrivit acesteia, după prima etapă de admitere la universitate, 176 de locuri cu burse de la buget au rămas disponibile. Deși, între timp, unele au fost acoperite, multe rămân încă vacante. O situație similară se atestă ani

la rând. Asta se explică, în primul rând, prin faptul că salariile nu sunt atractive în domeniul învățământului și efortul substanțial pe care îl depune, totuși, cel care activează în domeniul educației nu este motivat din punct de vedere financiar. Probabil, aceasta ține mai mult de politicile statului, de politicile învățământului superior în Republica Moldova”, adaugă Larisa Sadovei.

Faptul că statul ar trebui să ia măsuri urgente în acest sens o spune și Uliana Culea, președinta Comitetului sindical al studenților de la Universitatea Pedagogică „Ion Creangă”.

„Problema nu este în instituțiile de învățământ, problema este în societate. Atractivitatea profesiei este dictată de cuantumul salariilor și de nivelul de trai pe care îl asigură societatea tânărului specialist, pentru că noi pe asta mizăm. Oferim

Mesaj

Un nou început, cu gânduri frumoase și urări de bine

Stimați colegi,

Suntem în prag de nou An școlar și, ca la orice debut, revenind cu forțe proaspete și cu gânduri frumoase, ne urăm unul altuia cât mai multe oportunități excelente și putere de muncă pentru a le vedea fructificate!

Deși domeniul în care activăm nu este tratat pe măsura importanței pe care o are, ne vom consolida rândurile, vom fi solidari, puternici și fideli calităților ce ne caracterizează ca Semănători de Lumină.

Vouă, dragi elevi, vă dorim o sete nestinsă de cunoștințe, iar spre final de an să aveți, împreună cu profesorii și părinții, bucuria rezultatelor așteptate!

În numele Federației Sindicale a Educației și Științei,
Ghenadie DONOS, președinte

niste specialități utile societății actuale. Ca să fie atractiv, mai întâi trebuie să pornim de la salarii, după care urmează condițiile de trai și de lucru. Foarte multe instituții de învățământ au condiții precare, nu sunt modernizate, lucrăm cu calculatoare personale. În ultimă instanță, mai mulți factori cumulați fac într-adevăr neatractivă specialitatea de pedagog”, a declarat Uliana Culea pentru ziarul „Vocea poporului”.

Și Universitatea de Stat din Moldova se confruntă cu aceeași problemă. De fapt, responsabilii consideră că situația la acest capitol este una dramatică.

Penurie de pedagogi

Se simte o lipsă de peste două mii de cadre didactice la început de an școlar

Deficitul de cadre didactice este în creștere constantă în ultimii ani în Republica Moldova. Pentru anul de studii 2022-2023, conform informațiilor prezentate de organele locale de specialitate în domeniul învățământului, numărul de posturi didactice anunțate vacante în instituțiile de învățământ general constituie 2161, un indicator în creștere față de cel de acum un an, care era de 1975.

Potrivit Ministerului Educației și Cercetării, dacă este să ne referim la numărul de posturi didactice vacante, în fruntea listei se află capitala - cu 509 locuri vacante sau cu circa 60 de funcții libere mai mult decât anul trecut. Pe locul doi este raionul Nisporeni, unde lipsesc 147 de învățători și educatori - cu 44 mai mult decât în 2021. Urmează raionul Ungheni, unde nu ajung 129 de cadre didactice.

Anul trecut aici erau cu opt locuri libere mai mult. Pe locul patru se regăsește raionul Hâncești - cu 119 locuri vacante.

Din totalul necesar de peste 2160 de specialiști, cele mai multe locuri vacante sunt pentru educatori și pedagogi preșcolari. În total, aici lipsesc 482 de cadre. Totodată, mai este nevoie de circa 200 de profesori de matematică și 120 de limba și literatura română. Se mai caută și 110 învățători la clasele primare.

În pofida mai multor măsuri stimulatorii, inclusiv financiare, tinerii specialiști refuză să se angajeze, deficitul de cadre fiind suplinit cu ajutorul profesorilor pensionari.

În Chișinău, sunt aproximativ 300 de instituții de învățământ școlar și preșcolar, iar dacă am raporta la numărul locurilor vacante, ar însemna că în fiecare instituție nu ajung câte unul sau doi specialiști.

Foto: Nicu Bînzari

„Cele mai multe locuri vacante sunt la specialități precum matematica, fizica, informatica. Mai ales la informatică, unde specialiștii se pot reprofila în zona IT. Aici, salariile sunt mult mai mari. Salarizarea pentru cadrele didactice este una destul de modestă. O mare parte dintre tinerii specialiști, cei care absolvec instituțiile de învățământ pedagogic, nu sunt din Chișinău. Atunci, trebuie să meargă la gaz-

dă și să-și plătească chiria”, spune Andrei Pavalo, șef adjunct al Direcției generale educație, tineret și sport de la primăria capitalei.

Potrivit acesteia, pentru a atrage tinerii specialiști în domeniul educației, primăria le oferă câte două mii de lei pentru chirie. Chiar și așa, o bună parte aleg un loc de muncă mai bine plătit.

Un alt motiv al deficitului de cadre didactice este și creșterea

numărului de copii. Mai exact, în fiecare an, în Chișinău, numărul școlarelor crește cu circa trei mii, în acest an fiind vorba de aproximativ 100 de mii de elevi care urmează să-și facă studiile. De exemplu, la Liceul Teoretic „Mihai Viteazul”, deși s-a planificat să fie patru clase întâi, din cauza numărului mare de solicitări, s-a format încă o clasă. În fiecare sunt câte 36-38 de micuți.

„Din toate solicitările, am acceptat peste 150 de copii. Fiindcă au frați sau surori în liceu sau chiar câte doi frați, cu titlu de excepție, au mai fost înscriși încă 20 de copii”, susține directoarea Liceului Teoretic „Mihai Viteazul”, Nelly Berzovschi.

În prezent, peste 40 la sută dintre pedagogi au vârsta între 50 și 60 de ani și mai mult.

Document de câpătâi

Lucrătorii medicali, protejați de Convenția Colectivă, în vigoare

Părțile semnate – Ministerul Sănătății, Compania Națională de Asigurări în Medicină și Federația Sindicală „Sănătatea” din Moldova – s-au obligat să realizeze un șir de acțiuni ce țin de raporturile de muncă, protecția social-economică a salariaților din domeniu, respectarea legislației muncii.

Documentul are drept scop apărarea garanțiilor salariaților reprezentați de Federația Sindicală „Sănătatea” și urmează a fi pus în aplicare în toate unitățile din sectorul sănătății al Republicii Moldova.

În Convenție sunt incluse un șir de facilități de ordin social-economic pentru salariații membri de sindicat, cu privire la încheierea și modificarea contractelor colective de muncă, formarea profesională, timpul de muncă și timpul de odihnă, organizarea muncii și salarizarea, securitatea și sănătatea în muncă, protecția tinerilor și a femeilor, îmbunătățirea condițiilor de muncă și de salarizare, majorarea perioadei de concediu pentru unele categorii de angajați din ramură, concedii suplimentare pentru unele situații concrete, facilități suplimentare pentru cei ce activează în condiții nefavorabile.

Ala Nemerenco, ministrul Sănătății, a declarat că obiectivul comun este elaborarea unor politici asumate care să asigure angajații din sistemul medical cu cele mai bune condiții de muncă.

Materializare a dialogului social

„Semnarea Convenției Colective pentru domeniul sănătății pe anii 2022–2025 (nivel de ramură) constituie o materializare a dialogului social dintre federație și parteneri. Faptul că a fost semnat acest docu-

ment important demonstrează o dată în plus că dialogul social își are efectele sale, concentrate pe necesitatea de a soluționa problemele cu care se confruntă lucrătorii medicali. Acest document urmează a fi luat ca bază pentru negocierea contractelor colective de muncă între organele sindicale și administrația instituțiilor în care activează membrii noștri”, a relevat Aurel Popovici, președintele Federației Sindicale „Sănătatea” din Moldova.

O prevedere importantă, negociată cu partenerii sociali, este majorarea sporurilor pentru condițiile nocive. Conform noilor prevederi, sporurile pentru condițiile nocive au fost majorate de 2,5 ori și vor constitui: 250 de lei, 300 de lei, 350 de lei, 400 de lei, 450 de lei și 500 de lei lunar, pornind de la gradul de nocivitate.

Totodată, prin noua Convenție s-a stabilit că medicii și farmaciștii rezidenți dispun de aceleași drepturi și obligații ca și angajații Unității sau clinicii de rezidențiat, iar în scopul motivării medicilor și farmaciștilor rezidenți, angajatorul poate să stabilească și alte plăți de stimulare a muncii (premiu,

stimulente, sporuri și alte drepturi de natură salarială), în conformitate cu actele normative în vigoare, ținând seama de resursele disponibile.

”**Sindromul arderii profesionale, unul din cele mai mari riscuri în domeniu**

De asemenea, în document a fost pus accentul pe protecția cadrelor medicale împotriva sindromului arderii profesionale: obligația angajatorului cu privire la monitorizarea influenței timpului de muncă majorat asupra stării de sănătate a salariaților (fenomenul arderii profesionale) și calitatea serviciilor; identificarea și stabilirea unor măsuri și acțiuni concrete pentru consilierea salariaților în vederea prevenirii sindromului arderii profesionale (contractate de specialiști în domeniu, prevederea unor posturi în statele de personal în acest sens etc.).

În Convenție mai este stipulat și faptul că persoanele care au atins vârsta de pensionare din cadrul unităților medicale vor încheia un contract individual de muncă pe o perioadă determinată de doi ani, în loc de până la doi ani. Iar la demisionarea/concedierea persoanelor în legătură cu atingerea vârstei de pensionare (deținerea de către salariat a statutului de pensionar pentru limită de vârstă), precum și la încheierea activității de muncă din propria inițiativă a salariaților cu o vechime de muncă de cel puțin 20 de ani în Unitate, angajatorul acordă acestuia o indemnizație unică în mărime de un salariu mediu lunar.

Totodată, au fost efectuate modificări privind zilele de concediu suplimentar plătit. Astfel, noua Convenție prevede: 18 zile pentru psihologii care activează în serviciile de psihiatrie și în cadrul centrelor comunitare de sănătate mintală, similar medicilor și personalului medical cu studii medii care activează în cadrul serviciului respectiv; 11 zile pentru personalul medical și non-medical care activează în serviciul de fiziopneumologie și în subdiviziunile de boli infecțioase, inclusiv laboratoare, similar medicilor; între 10-14 zile pentru personalul din Centrul de Medicină Legală, în funcție de categoria de personal; cinci zile suplimentare la decesul părinților, copiilor, dacă distanța de deplasare este mai mare de 300 km; patru zile la căsătoria salariatului; două zile la nașterea sau înfierea copilului angajatului; două zile la decesul rudei de gradul II; o zi liberă în ziua de naștere.

Reamintim că Convenția colectivă este actul juridic ce determină principiile generale de reglementare a raporturilor de muncă, sociale și economice între salariați și angajatori, condițiile generale de retribuire a muncii, garanțiile de muncă și înlesnirile angajaților. De asemenea, determină drepturile, obligațiile și responsabilitatea părților parteneriatului social.

Decizii

Medicamente noi, inclusiv pentru Covid, autorizate de agenția de resort

Membrii Comisiei Medicamentului din cadrul Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale (AMDM) au autorizat 87 de produse medicamentoase, dintre care 36 – primar (medicamente noi) și 51 – repetat. Printre acestea se enumeră trei medicamente noi utilizate în tratamentul Covid-19, dar și medicamente pentru diabetici, hormoni sexuali și produse pentru tratamentul astmului bronșic.

Printre medicamentele noi proaspăt autorizate se numără:

- **Molnaflu capsule** (DCI: Molnupiravirum), Aurobindo Pharma Limited, India - indicat pentru tratamentul infecției de Covid-19 în formă ușoară până la moderată la adulții care prezintă un rezultat pozitiv al testului de diagnostic SARS-COV-2 și cel puțin un factor de risc pentru dezvoltarea formei severe a bolii;

- **Ronapreve** soluție injectabilă/perfuzabilă, Ltd. Elveția - este indicat pentru: Tratatamentul și prevenirea bolii Covid-19 la adulți și adolescenți cu vârsta de 12 ani și peste, cu o greutate corporală de minimum 40 kg, care nu necesită administrare suplimentară de oxigen și care prezintă risc crescut de progresie la o formă severă de Covid-19;

- **Covifor** pulbere pentru concentrat pentru soluție perfuzabilă (DCI: Remdesivirum), Hetero Labs Limited (Hetero corporate), India - indicat în tratamentul infecției cu coronavirus la adulți și adolescenți (cu vârsta cuprinsă între 12 ani și 18 ani și cu greutatea de cel puțin 40 kg) cu pneumonie care necesită oxigenoterapie (cu flux de oxigen scăzut sau crescut sau alte forme de suport ventilator non-invaziv, la începutul tratamentului); adulți care nu necesită oxigenoterapie și care sunt supuși unui risc crescut de progresie spre o formă severă de Covid-19;

- **Nutriflex Lipid special novo**, emulsie perfuzabilă, B. Braun Melsungen AG, Germania - Soluții pentru nutriție parenterală, combinații;

- **Nutriflex Omega special novo**, emulsie perfuzabilă, B. Braun Melsungen AG, Germania - Soluții pentru nutriție parenterală, combinații;

- **Nutriflex Lipid peri novo**, emulsie perfuzabilă, B. Braun Melsungen AG, Germania - Soluții pentru nutriție parenterală, combinații.

Totodată, Comisia Medicamentului a aprobat 97 de modificări post-autorizare pentru 307 medicamente.

Instruire

Funcționari și reprezentanți ai societății civile au discutat despre egalitatea de gen

Zeci de reprezentanți ai administrațiilor publice locale și ai organizațiilor societății civile, inclusiv lideri sindicali de diferite niveluri, și-au consolidat abilitățile de a realiza auditul de gen pentru politici publice și a elabora planuri de acțiuni pentru asigurarea egalității de gen prin prisma reprezentării intereselor și a necesităților specifice ale tuturor cetățenilor din localitățile și grupurile pe care le reprezintă.

În perioada 22-23 august, beneficiarii activităților de instruire, organizate de Institutum Virtutes Civilis, au participat la partea a II-a de sesiuni dedicate realizării auditului de gen și elaborării planului de acțiuni pentru egalitatea de gen.

Cei prezenți au participat la mai multe exerciții interactive, în cadrul cărora au identificat definițiile pentru noțiunile din domeniul egalității de gen, au fost familiarizați cu principiile planificării auditului de gen, cum este organizat acest tip de audit, cum are loc punerea în aplicare, cum se formează echipele de facilitare a auditului de gen.

În cadrul atelierelor de lucru, participanții au elaborat proiecte de audit de gen, care au inclus etape de pregătire și documentare, analiza documentelor în baza întrebărilor propuse, identificarea

percepției și a comportamentelor privind egalitatea de gen în cadrul unei entități.

De asemenea, au fost puse în discuție sfaturi practice pentru realizarea auditului de gen, instrumente de analiză a datelor, elaborarea structurii și a conținutului raportului auditului de gen, mijloace de stocare a informației, aspecte de confidențialitate și nedivulgare a sursei de informare.

Participanții la instruire au învățat ce trebuie să conțină un plan de acțiuni pentru asigurarea egalității de gen, cum sunt stabilite obiectivele și intervențiile pentru asigurarea egalității de gen, cum are loc stabilirea valorilor de bază și a valorilor țintă pentru atingerea dimensiunii de gen în entitate/politici/programe/servicii, care sunt indicatorii și metodologia de evaluare a unui asemenea plan.

În prima parte a sesiunilor de instruire, care au avut loc în perioada 11-12 august, participanții au fost ghidați cum să se implice în procesele de elaborare, realizare și monitorizare a politicilor publice din perspectiva de gen, inclusiv în consultarea proiectelor și a documentelor de politici, urmărind ca acestea să reflecte interesele și necesitățile specifice ale tuturor locuitorilor comunității: femei, bărbați, vârstnici, copii, persoane cu dizabilități.

Cele două sesiuni de instruire sunt parte a proiectului „Parteneriate pentru liderismul femeilor și bună guvernare”, implementat de Friedrich-Ebert-Stiftung (FES) Moldova și Institutum Virtutes Civilis, cu suportul financiar al Uniunii Europene și al Friedrich-Ebert-Stiftung.

sindicat.md

Susținere

Guvernul a aprobat noi măsuri de atenuare a impactului crizei energetice

Cabinetul de miniștri a aprobat noi măsuri de prevenire și atenuare a impactului crizei energetice în caz de limitare a furnizării gazelor naturale și pentru pregătirea de sezonul de încălzire 2022-2023. Scopul proiectului constă în identificarea și realizarea într-un termen util a acțiunilor necesare pentru ajutorarea populației. Astfel, documentul prevede:

- Instituirea Comisiei Guvernamentale de coordonare a măsurilor de prevenire și atenuare a impactului crizei energetice în caz de limitare a furnizării gazelor naturale și pregătire pentru perioada sezonului de încălzire 2022-2023. Din componența acesteia vor face parte reprezentanți ai autorităților și întreprinderilor de profil;

- Aprobarea măsurilor necesare în vederea prevenirii și atenuării impactului în caz de limitare a furnizării gazelor naturale. Acestea vizează buna organizare a gestionarilor consumatorilor de energie și a sistemelor de alimentare cu energie termică și

electrică, în special: accelerarea implementării programelor de eficientizare a consumului de energie; identificarea măsurilor de aplicare a facilităților fiscale pentru promovarea surselor de energie regenerabilă și a eficienței energetice etc.

- Aprobarea a 27 de măsuri pentru reducerea și atenuarea impactului unei potențiale crize a gazelor, în conformitate cu trei scenarii cu probabilități de limitare a furnizării gazelor naturale în proporție de 35%, 50% sau 100%.

- Primele cinci măsuri de reducere se aplică în mod obligatoriu, indiferent dacă vor exista sau nu limitări de livrare a gazelor naturale. Următoarele se vor aplica gradual, în funcție de scenariul real de limitare a furnizării gazelor naturale. Printre acestea se numără: reducerea cu 10% a temperaturii agentului termic livrat în sistemele de alimentare centralizată cu energie termică; trecerea SA „Termoelectrica” (CET Sursa 1) la combustibil alternativ (păcură); utilizarea stocurilor strategice de gaze naturale disponibile etc.

Vești încurajatoare

Angajații MAI, remunerați pentru munca în condiții de risc pentru sănătate

Angajații Ministerului Afacerilor Interne (MAI) din domeniul ordinii și securității publice vor primi sporul de compensare pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate. O decizie în acest sens a fost aprobată, miercuri, de Executiv.

Proiectul prevede alocarea a circa 7 milioane 847 de mii de lei din fondul de intervenție al Guvernului, dintre care 7 milioane 470 de mii de lei vor fi acordate Inspectoratului General al Poliției, iar circa 376,2 mii de lei - Inspectoratului General de Carabinieri. Banii vor fi folosiți pentru acordarea sporului de compensare celor 5.524 de angajați implicați în măsuri de prevenire și combatere a Covid-19, în perioada 14-23 februarie 2022.

Pentru achitarea sporului prenotat nu au fost aprobate mijloace financiare în bugetul MAI, dat fiind faptul că nu este un spor cu caracter permanent și se achită doar după stabilirea categoriilor de beneficiari de către Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică.

Vor crește veniturile celor mai vulnerabile pături ale populației

Pensionarii și alte grupuri de persoane vulnerabile, care au un venit mai mic de cinci mii de lei, ar putea să primească un ajutor financiar unic de 1500 de lei, potrivit ministrului Muncii și Protecției Sociale.

Ministrul Muncii și Protecției Sociale, Marcel Spataru, afirmă că pensionarii și persoanele care beneficiază de alocații sociale ale căror venituri sunt mai mici de cinci mii de lei ar putea primi un sprijin suplimentar unic de 1500 de lei.

„În octombrie, vom crește veniturile celor mai vulnerabile pături ale populației, vor intra în vigoare mai multe ajutoare de criză. Este vorba, în special, pentru circa 660 de mii de pensionari și beneficiari de alocații de stat, de un sprijin de 1500 de lei, suplimentar la pensie și alocație; un sprijin, de asemenea pentru salariați, cu un salariu mai mic de 15 mii de lei, pe care îl gestionează Ministerul Finanțelor; va fi majorată și valoarea de bază care servește pentru calculul salariului în sectorul bugetar”, a menționat ministrul Marcel Spataru în cadrul unei emisiuni TV.

Întrebat care dintre indemnizații vor putea fi accesate de pensionarii angajați în secto-

rul bugetar, ministrul a precizat că „sunt două mecanisme, care sunt gestionate de două entități separate”.

„Casa Națională de Asigurări Sociale va plăti tuturor beneficiarilor de pensii, dacă pensia este mai mică de cinci mii de lei, o indemnizație unică de 1500 de lei. Dacă beneficiarii de pensii sunt și salariați, vor primi și această plată de natură salarială, care este suplimentară, pentru că ei muncesc”, a spus Spataru.

Potrivit unui proiect pentru modificarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2022, aprobat de Executiv, pe 24 august, se propune stabilirea, începând cu 1 octombrie 2022, a indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului până la vârsta de doi ani tuturor copiilor, indiferent de statutul părintelui (asigurat sau neasigurat), în mărime de 1000 de lei; majorarea de la 370 până la 500 de lei a indemnizației lunare de suport pentru creșterea până la vârsta de 3 ani a copiilor gemeni sau a mai multor copii născuți dintr-o singură sarcină, pentru persoanele asigurate și neasigurate; menținerea cuantumului ajutorului pentru perioada rece a anului la 700 lei.

Cor. VP

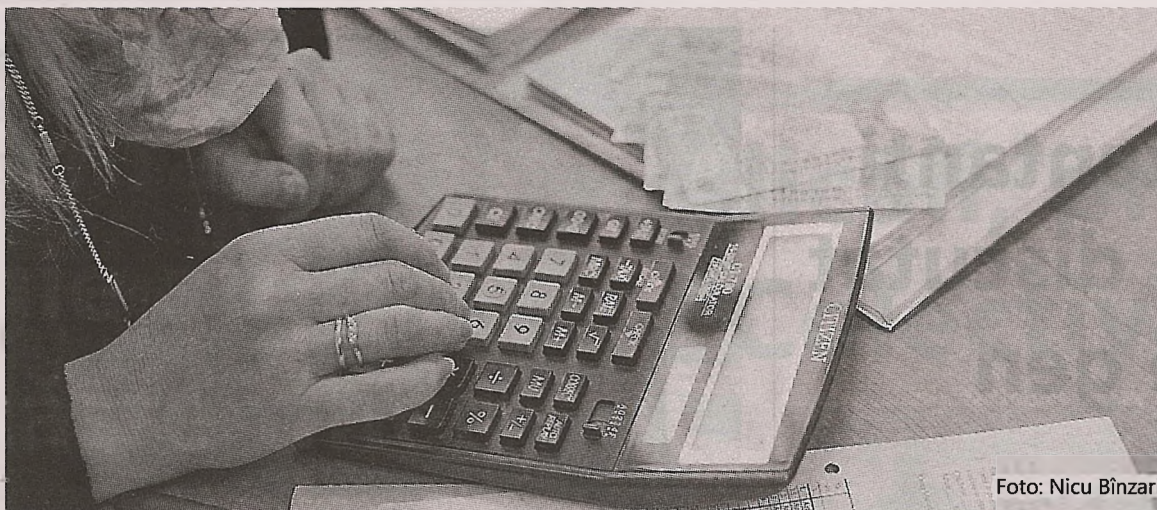

Foto: Nicu Bînzari

Economistul

Salariul de bază: ce înseamnă acesta și cum se calculează

Activez într-o instituție bugetară. Ce înseamnă salariul de bază și cum se calculează acesta? Salariul de bază este salariul funcției (lunar)?

Aliona Orlov, Dubăsari

Ana MOLDOVANU,
consultant superior
în Departamentul
protecție
social-economică
al CNSM

Salariul de bază reprezintă principalul element al remunerației personalului. Conform Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr. 270/2018, salariul lunar este retribuție bănească ce include salariul de bază și toate sporurile, premiile și alte drepturi salariale acordate suplimentar la salariul de bază.

Salariul lunar este constituit din:

- 1) partea fixă, compusă din:
  - salariul de bază;
  - sporul lunar pentru gradul profesional;
  - sporul lunar pentru deținerea titlului științific și/sau științifico-didactic;
  - sporul lunar pentru deținerea titlului onorific;
- 2) partea variabilă, care cuprinde:
  - sporul pentru performanță;
  - sporuri cu caracter specific.

Salariu de bază este un element din partea fixă a remunerației lunare la care are dreptul personalul din unitățile bugetare, corespunzător clasei de salarizare stabilite în funcție de categoria de calificare, vechimea în muncă, în corespundere cu anexele la prezenta lege;

Astfel, salariul de bază se stabilește conform coeficienților de salarizare prevăzuți în anexele nr. 3-10, în raport cu funcția deținută, nivelul de studii, categoria de calificare, vechimea în muncă sau treapta de salarizare.

Clasele de salarizare și coeficienții de salarizare prevăzuți în anexele nr. 3-10 corespund

treptei de salarizare I și nivelului de studii și/sau de calificare necesar pentru ocuparea funcției, după caz.

Totodată, fiecărei funcții îi corespund șase trepte de salarizare corespunzătoare perioadelor de vechime în muncă.

Treptele de salarizare corespunzătoare vechimii în muncă sunt:

treapta I – până la 2 ani – îi corespunde clasa de salarizare indicată pentru funcția respectivă conform anexelor nr. 3-10;

treapta II – de la 2 la 5 ani – se adaugă două clase de salarizare succesive, suplimentar față de clasa de salarizare prevăzută pentru treapta I;

treapta III – de la 5 la 10 ani – se adaugă trei clase de salarizare succesive, suplimentar față de clasa de salarizare prevăzută pentru treapta I;

treapta IV – de la 10 la 15 ani – se adaugă patru clase de salarizare succesive, suplimentar față de clasa de salarizare prevăzută pentru treapta I;

treapta V – de la 15 la 20 de ani – se adaugă cinci clase de salarizare succesive, suplimentar față de clasa de salarizare prevăzută pentru treapta I;

treapta VI – peste 20 de ani – se adaugă șase clase de salarizare succesive, suplimentar față de clasa de salarizare prevăzută pentru treapta I.

Atribuirea pentru personal a unei noi trepte de salarizare corespunzătoare vechimii în muncă se efectuează prin actul administrativ al conducătorului unității bugetare de la data atingerii următoarei tranșe de vechime în muncă.

Modul de determinare a perioadei de vechime în muncă pentru stabilirea treptelor de salarizare este specificat în Regulamentul cu privire la modul de determinare a perioadei de vechime în muncă pentru stabilirea treptelor de sala-

rizare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1231/2018.

Persoanele care nu au absolvit nivelul necesar de studii pentru ocuparea funcției beneficiază de salariul de bază, prevăzut de prezenta lege pentru aceste funcții, redus cu cinci clase de salarizare succesive.

Persoanele care ocupă funcții de vicepreședinte, adjunct, locțiitor, cu excepția funcțiilor care se regăsesc expres în anexele nr. 3-10, beneficiază de salariul de bază, determinat în condițiile legii, redus cu patru clase de salarizare succesive față de clasa de salarizare indicată pentru conducătorul ierarhic superior.

Personalul unităților bugetare din partea stângă a Nistrului, al celor din satul Varnița, raionul Anenii Noi, din satele Copanca și Hagimus, raionul Căușeni, din municipiul Bender, precum și personalul din cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne din raionul Dubăsari beneficiază de salariul de bază determinat în condițiile prezentei legi, majorat cu patru clase de salarizare succesive.

Salariul de bază se calculează prin înmulțirea valorii de referință stabilite cu coeficientul de salarizare corespunzător clasei de salarizare pentru funcția respectivă. Valoarea de referință corespunzătoare coeficientului de salarizare 1,00 se stabilește în legea bugetului de stat pentru anul respectiv. Pentru anul 2022, valoarea de referință este stabilită în mărime de 1800 de lei.

De exemplu:

Persoana X ocupă funcția de bucătar în cadrul unei unități bugetare din orașul Dubăsari, vechimea în muncă a persoanei - de 12 ani, nivelul de studii necesar pentru ocuparea funcției - medii profesionale, persoana ce ocupă funcția are studii medii generale.

Se identifică: anexa nr.10, grupul ocupațional - „Funcții complexe (H)”, compartimentul „Funcții de execuție”, codul funcției - H6147, clasa de salarizare -28, coeficientul de salarizare - 1,76.

(Va urma)

Avocatul

Conducerea în stare de ebrietate

Care sunt limitele alcoolemiei la volan și sancțiunile ce se aplică în cazul încălcării acestora? Care este procedura corectă de testare?

Alexandru N., orașul Călărași

Stare de ebrietate se consideră starea survenită în urma consumului de alcool, droguri și/sau alte substanțe ce provoacă ebrietate și care are drept urmare dereglarea psihofuncțională a organismului. Alte substanțe ce provoacă ebrietate sunt produsele ori substanțele stupefiante sau medicamentele cu efecte similare acestora, precum și substanțele ce provoacă turmentare.

Sunt stabilite pentru conducătorii de vehicule următoarele concentrații maxime admisibile de alcool: în sânge – 0,3 g/l; în aerul expirat – 0,15 mg/l.

Potrivit prevederilor legii, se atestă ca stare de ebrietate alcoolică cu **grad minim** – în caz de stabilire a concentrației de alcool de la 0,3 g/l până la 0,5 g/l în sânge sau de la 0,15 mg/l până la 0,3 mg/l în aerul expirat și cu **grad avansat** – în caz de depășire a concentrației de alcool de 0,5 g/l în sânge sau de 0,3 mg/l în aerul expirat.

Pentru conducerea autovehiculului în stare de ebrietate alcoolică cu grad minim survine răspunderea contravențională și se aplică pedeapsa cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității pe o durată de la 40 la 60 de ore, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la șase luni la 1 an.

Pentru conducerea autovehiculului în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat survine răspunderea penală și se aplică pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Pentru constatarea stării de ebrietate se efectuează testarea alcooscopică și examinarea medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și a naturii ei.

Testarea alcooscopică este efectuată de către angajații Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției sau de alte persoane abilitate, instruite în modul corespunzător, aceste acțiuni fiind orientate spre stabilirea concentrației de alcool în aerul expirat la persoana testată, efectuate cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic.

Examinarea medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei este un complex de

Liubomir
DUDULICA,
avocatmd@gmail.com

acțiuni și procedee cu caracter medical, stabilite prin actele normative ale Ministerului Sănătății, care au drept scop determinarea și evaluarea stării de ebrietate a persoanei examinate.

Testările alcooscopice, la decizia poliției sau altei persoane abilitate de a efectua astfel de testare, se supun următoarele categorii de persoane: conducătorii de vehicule bănuți de consum de alcool, consum de droguri și/sau de alte substanțe ce provoacă ebrietate; persoanele bănuite de consum de alcool, consum de droguri și/sau de alte substanțe ce provoacă ebrietate, care încălcă ordinea publică și/sau care manifestă comportament agresiv și violent; persoanele implicate în accidente în traficul rutier, cu excepția accidentelor grave soldate cu rănirea sau decesul persoanelor.

Examinării medicale se supun: persoanele la care în urma testării alcooscopice s-a constatat o concentrație de alcool în aerul expirat, corespunzătoare stării de ebrietate cu grad avansat de alcoolemie; persoanele bănuite de comiterea infracțiunilor sub influența alcoolului, drogurilor și a altor substanțe ce provoacă ebrietate, la decizia lucrătorului organului de drept; conducătorii de vehicule și alți participanți la trafic, care au fost implicați într-un accident rutier soldat cu rănirea sau decesul persoanelor; persoanele bănuite de consum de alcool, consum de droguri și de alte substanțe ce provoacă ebrietate, care încălcă ordinea publică și/sau care manifestă comportament agresiv și violent, care refuză testarea alcooscopică; persoanele care nu sunt de acord cu rezultatul testării alcooscopice sau contestă rezultatul acesteia; persoanele care se adresează de sine stătător.

Cheltuielile necesare pentru efectuarea examinării medicale pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, precum și/sau analiza de laborator a probelor prelevate (sânge și/sau urină) sunt acoperite de solicitantul examinării/contestării.

(Va urma)

Agricultură

Seceta a compromis, în mare parte, recolta din anul curent

Perturbațiile climaterice care se înregistrează în lume le suportăm și în Republica Moldova. În ultimii ani, fenomenul de secetă s-a accentuat dramatic. Avem parte de secete succesive, fapt ce îngrijorează agricultorii, pentru că pe umerii lor sunt puse în mare parte toate riscurile și cheltuielile, în condițiile în care nu pot dezvolta o agricultură performantă.

În acest an, agricultorii estimează că vor avea o producție aproape înjumătățită la porumb, floarea-soarelui, sfeclă și alte culturi agricole. Chiar și așa, responsabilii în domeniu spun că recolta va fi destulă pentru a asigura securitatea alimentară a țării. Cele mai afectate raioane sunt din sudul Republicii Moldova.

Sudul țării, cel mai afectat

„Vorbim de secetă cu consecințe de până la 100% prejudicii în sudul Republicii Moldova, fiind vorba de Căușeni, Ștefan Vodă, Basarabeasca. La grâu, producția nu este nici pe departe cea așteptată. Este o recoltă mult mai mică decât în anul trecut, dar asta nu înseamnă că există vreun pericol de criză alimentară. În sud, culturile de porumb sunt compromise, chiar dacă mai plouă, ele nu mai pot fi salvate. Mai poate fi salvată doar floarea-soarelui, dacă plouă”, a relevat anterior, în cadrul unei emisiuni

Apicultori, la Târgul producătorilor agricoli din capitală

televizate, ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, Vladimir Bolea. Oficialul a afirmat că, pentru a depăși situația critică din domeniul agriculturii, este necesară restabilirea funcționalității sistemelor de irigare și sporirea accesului fermierilor la apele de suprafață.

Pe lângă alte culturi agricole, a fost afectată de secetă și producția de struguri. Chiar dacă boboțele sunt dulci și aromate, pentru unii viticultori procesul de coacere s-a lăsat cu gust amar. Soții Dubiță din satul Zimbreni, raionul Ialoveni, au în proprietate trei hectare de viță-de-vie. Din experiența acumulată de-a lungul celor nouă ani de când dețin plantațiile de vie, spun că anul

acesta e unul destul de complicat, din cauza secetei, care le-a afectat recolta. O altă problemă ar fi că strugurii s-au copt cu vreo 10 zile mai târziu decât în anii precedenți, iar între timp, prețul acestui produs a scăzut. Una dintre cauze ar fi faptul că piața este inundată de producție de import.

„În anii precedenți, recolta a fost mai bună, pentru că noi începeam cu vânzarea de la 35-40 de lei kilogramul, dar anul acesta s-a început de la 25 de lei în jos. Pentru că o mare cantitate de struguri pentru comercializare se aduce din afară, iar producătorii autohtoni, când ajung să vândă, produsul este foarte ieftin și nici nu recuperăm cheltuielile”, s-a plâns Lidia Dubiță.

Producția de miere, afectată și ea

Seceta a afectat și producția de miere, care, în acest an, este mai puțină, dar și mai scumpă, spun apicultorii. „Nu a plo- uat la timp. De exemplu, floarea-soarelui nu a înflorit. Chiar dacă a fost floare, nu a fost nectar, din lipsă de ploi. Au crescut și prețurile, dar nu cu mult. Dacă scumpești producția, nu mai poți vinde nimic. Au scăzut însă prețurile angro. Prețul pe care mi-l dau angrosiștii pe miere, dacă vând un kilogram, pot cumpăra un kilogram și jumătate de hrîșcă”, ne spune Vadim, un apicultor pe care l-am întâlnit zilele trecute la un târg al producătorilor autohtoni din Chișinău.

Recent, și membrii Asociației Moldova Fruct au emis un comunicat prin care s-au arătat îngrijorați de situația la care s-a ajuns în domeniul horticol din cauza secetei, dar și de embargoul impus fructelor moldovenesti de către Federația Rusă.

„Din cauza condițiilor meteorologice nefavorabile, recolta de mere din acest an va fi de circa 485 de mii de tone, cu 180 de mii de tone mai mică, în comparație cu anul trecut”, a spus Iurie Fală, directorul executiv al Asociației Moldova Fruct.

Asociația a înaintat către Guvern, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și către Agenția pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) o listă de măsuri care ar trebui luate pentru depășirea situației și diminuarea impactului asupra producătorilor agricoli.

Galina MUNTEANU

Frăție

Aproape 90 de mii de ucraineni și-au găsit refugiu în Moldova

De la izbucnirea războiului din Ucraina, acum jumătate de an, teritoriul Republicii Moldova a fost tranzitat de peste jumătate de milion de refugiați din statul vecin. Astăzi, în țară se mai află peste 89 de mii de refugiați din Ucraina. Și dacă, în perioada lunilor aprilie-mai, numărul refugiaților a scăzut de la 95 la 75 de mii, pe parcursul lunilor iunie-august, cifra este din nou în creștere.

Informațiile au fost prezentate de către șeful Centrului Unic de Gestionare a Crizei, colonelul Adrian Efras, într-o conferință de presă, susținută în contextul Zilei Independenței Ucrainei, marcată pe 24 august, transmite IPN.

Adrian Efras a declarat că, în cele șase luni de la izbucnirea războiului, peste 65 de mii de persoane refugiate au fost cazate în cele 130 de centre de plasare temporară. Astăzi, în țară mai activează 74 de centre temporare de plasament, care găzduiesc peste 3000 de refugiați ucraineni. Alte șapte centre sunt în gestiunea Biroului Migrație și Azil cu o capacitate de două mii de locuri. Aici refugiații sunt cazați gratuit și au acces la toate serviciile necesare.

Potrivit lui, datorită implicării partenerilor externi și a organizațiilor nonguvernamentale, toate aceste centre sunt asigurate

Foto: Nicu Bînzari

gratuit cu hrană, până acum fiind distribuite 1,5 milioane de mese calde. De asemenea, refugiații au acces gratuit la serviciile medicale, iar timp de șase luni au fost înregistrate aproape 20 de mii de solicitări de asistență medicală primară, urgentă sau spitalicească. Până acum, în Republica Moldova au născut 129 de femei din Ucraina. Totodată, 340 de pacienți grav bolnavi au fost supuși tratamentului cu chimio sau radio terapie, precum și au fost efectuate peste 800 de sedințe de dialize. Pentru tratament mai complex și costisitor, 30 de pacienți refugiați au fost transferați în state europene.

În jumătate de an, copiii refugiaților au fost încadrați în instituțiile de învățământ

din Republica Moldova, iar pentru cei care studiază în regim online - în școli ucrainene au fost dotate săli cu calculatoare și acces la internet pentru refugiați.

Responsabilul a mai spus că, pentru a ajuta refugiații, dar și familiile care i-au găzduit, autoritățile au deschis un cont în care până în prezent au fost acumulați peste 162 de milioane de lei, suma fiind valorificată în proporție de 73%. Totodată, Republica Moldova a recepționat 590 de loturi umanitare destinate refugiaților, în valoare totală de peste 323 de milioane de lei. Și Republica Moldova a acordat Ucrainei ajutor umanitar în valoare de circa 43 de milioane de lei.

Cor. VP

Oportunități

Moldovenii asigurați în Spania vor beneficia de pensii din ambele țări

Cetățenii moldoveni care sunt asigurați în Spania vor putea beneficia de pensii oferite de către Regatul Spaniei și de către R. Moldova. Guvernul a votat proiectul Hotărârii cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Acordului în domeniul securității sociale dintre Republica Moldova și Regatul Spaniei, semnat la 21 iulie 2022, la Madrid.

La stabilirea dreptului la pensie se vor însuma perioadele de asigurare realizate pe teritoriul ambelor părți. Fiecare stat contractant va achita partea de pensie calculată pentru perioada de activitate realizată pe teritoriul propriu.

Până în prezent, R. Moldova a semnat acorduri bilaterale în domeniul securității sociale cu 17 state, dintre care 14 sunt în vigoare. Este vorba de Austria, Belarus, Belgia, Bulgaria, Cehia, Estonia, Germania, Lituania, Luxemburg, Polonia, Portugalia, România, Turcia și Ungaria.

Cor. VP

Noutăți bune

Bibliotecile își reconfirmă rolul de centre comunitare de acces la informație

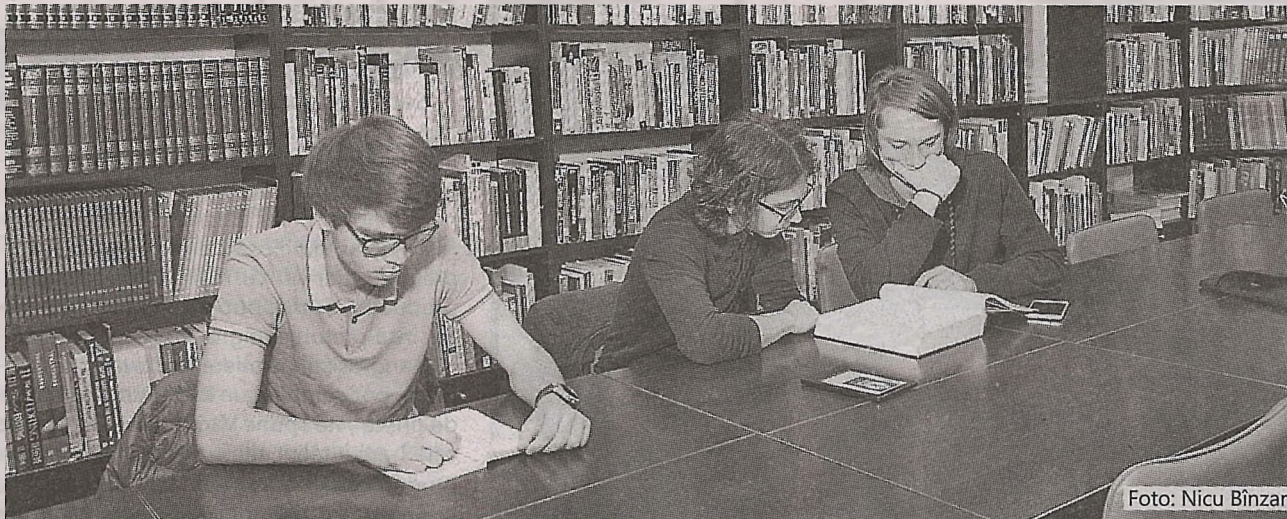

Foto: Nicu Bînzari

Cabinetul de miniștri a aprobat, pe 10 august 2022, modificarea Hotărârii Guvernului cu privire la pilotarea Centrelor Unificate de Prestare a Serviciilor Publice (CUPS), care prevede extinderea acestui concept pentru alte primării, care și-au manifestat intenția de a aduce inovația în localitate.

Documentul mai prevede cooptarea în cadrul Programului CUPS și a bibliotecilor publice teritoriale și extinderea gamei de servicii care se prestează prin acest instrument de asigu-

rare a descentralizării administrative. Astfel, bibliotecile publice își reconfirmă rolul de centre comunitare de acces la informație și puncte de informare.

Finalitățile urmărite prin proiect sunt: sporirea accesului beneficiarilor la servicii publice; creșterea numărului de servicii publice electronice prestate; asigurarea extinsă a incluziunii sociale, în special a persoanelor cu dizabilități și a păturilor vulnerabile; apropierea Guvernului de cetățeni și sporirea încrederii lor în modernizarea și digitalizarea serviciilor publice,

precum și crearea premiselor pentru o colaborare interinstituțională între diferiți prestatori de servicii publice și alte autorități ale administrației publice centrale și locale.

Implementarea Programului-pilot CUPS în cadrul autorităților administrației publice locale va fi acoperită din contul și în limitele mijloacelor Proiectului „Modernizarea serviciilor guvernamentale” (MGSP), implementat de Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică” cu suportul Grupului Banca Mondială și constituie circa 11,5 milioane de lei.

Programe de ghidare

Joboteca, program pilot de pregătire a tinerilor pentru piața muncii

În 25 de școli din raioanele Soroca, Călărași, Nisporeni, Strășeni și Căușeni, se va desfășura, până în anul 2024, programul pilot de pregătire a tinerilor din Republica Moldova pentru piața muncii, numit Joboteca, transmite Moldpres.

Aceste școli au fost dotate cu câte o jobotecă – „bibliotecă de carieră” – unde elevii claselor gimnaziale și liceale vor participa la programe de ghidare în alegerea unei meserii.

Potrivit Ministerului Educației, în cadrul proiectului „Joboteca – program pilot pentru accesul tinerilor din Moldova la piața muncii” vor fi create spații „Joboteca”; vor fi realizate instruirii ale profesorilor care vor face din „Joboteca” un spațiu unde tinerii pot să găsească răspunsuri la întrebările care îi frământă, legate de orientarea în carieră, antreprenoriat, își pot dezvolta abilități de viață și de încadrare în câmpul muncii, vor cunoaște oportunități de angajare și de dezvoltare a afacerilor sunt în comunitatea lor. De asemenea, în cadrul proiectului vor fi fortificate competențele ONG-urilor locale pentru a dezvolta și implementa inițiative comunitare cu scopul de

Foto: Nicu Bînzari

a ajuta copiii și tinerii să găsească oportunități de dezvoltare a competențelor de viață, de angajare și efectuarea de stagii etc.

Proiectul, în valoare de peste un milion de euro, este implementat de Fundația Terre des hommes România și Terre des hommes Moldova, în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării din Republica Moldova, fiind finanțat de Uniunea Europeană.

Cor. VP

Horoscopul săptămânii

BERBEC

Sunteți în formă la începutul săptămânii, fiind tentat să vă canalizați forța spre tot felul de treburi. Asta vă va aduce admiratori și ajutoare importante. Totuși ar fi bine să selectați activitățile, pentru că există riscul să vă suprasolicitați fără rost.

TAUR

În primele zile ale săptămânii cu greu vă poate intra cineva în voie. Este posibil să se evidențieze neplăceri legate de sănătate. Evitați consultațiile medicale și intervențiile chirurgicale. Odihna, sprijinul celor dragi și de încredere vă pot ajuta să depășiți totul cu bine.

GEMENI

Prieteni vă sunt alături, simțindu-vă astfel în elementul vostru. Dialogurile purtate cu aceste persoane vă vor aduce soluții deosebite la situațiile în care vă aflați. Ascultați atent ce vi se spune și evitați să vorbiți prea mult despre planurile voastre.

RAC

Săptămâna începe cu aspecte socio-profesionale, evidențiindu-se dialoguri și întâlniri fructuoase cu șefii sau cu autorități ale unor instituții oficiale. Sunt șanse să demarați proiecte profesionale de anvergură pe termen lung.

LEU

Săptămâna este dinamică, oferindu-vă totodată posibilități de extindere a conștiinței și de a vă îmbogăți bagajul educațional cu idei deosebite. Sunt susținute călătoriile pe distanțe lungi și formele de instruire personală și profesională.

FECIOARĂ

Relațiile profesionale și felul în care se desfășoară activitatea la locul de muncă reprezintă preocupările din această săptămână. Zona profesională se activează datorită aspectelor financiare. Este posibil să descoperiți plăți restante și să fiți nevoiți să le achitați urgent.

BALANȚĂ

Săptămâna debutează cu aspecte partenoriale, atât acasă, în plan personal, cât și profesional. Discuții pe teme diverse, reorganizarea activităților comune cu alții, propuneri noi de colaborare. Apar cheltuieli, dar este posibil să și primiți bani, bunuri sau cadouri de la alții.

SCORPION

În prima parte a săptămânii aveți mult de lucru la locul de muncă. Fiți prudent, deoarece energia vitală este la cote joase. Planificați atent sarcinile profesionale și treburile gospodărești, astfel încât să aveți suficient timp și pentru relaxare.

SĂGETĂTOR

Răsturnările de situație din segmentul relațiilor sentimentale ar trebui luate în seamă. Fie că este vorba despre persoana iubită, fie despre copii. Alegeți-vă cuvintele cu grijă, ascultați ce spun ceilalți și oferiți-le posibilitatea să facă lucrurile în ritmul lor.

CAPRICORN

La începutul săptămânii, chef de a sta acasă printre cei dragi este accentuat și bine ar fi să-i dați curs. Reorganizați-vă casa, planificați întâlniri și dialoguri cu persoanele dragi. Sunt momente favorabile segmentului domestic și relaționării cu membrii familiei.

VĂRSĂTOR

Sunteți căutat de persoanele din anturajul apropiat în prima parte a săptămânii. Sunt posibile întâlniri cu lume diversă. Schimbul de informații este benefic pentru toată lumea. Evitați să povestiți prea multe despre planurile de viitor. Se pot rezolva chestiuni patrimoniale, se poate ajunge la un consens cu toată lumea.

PEȘTI

Săptămâna debutează cu aspecte financiare, de tipul cheltuieli cotidiene. Este posibil să primiți bani, fie sub forma drepturilor salariale, fie cineva drag vă oferă cadouri în bani. Pe de altă parte, vor apărea și informații utile despre modificarea condițiilor de muncă.

VOCEA POPORULUI

Ziarul este înregistrat la Camera înregistrării de stat, numărul de înregistrare: 1004600040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondator:

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md

Abonamentul la ziar poate fi perfectat în orice oficiu poștal din RM sau direct în redacție.

Redactor-șef:
Ilie LUPAN,
tel.: 069006556

Secretar de redacție:
Anatol FIȘER,
tel.: 068571475

Contabil-șef: Svetlana BALAN,
tel.: 069511960

Redactori:
Natalia HADĂRCĂ,
tel.: 069610372
Galina MUNTEANU,
tel.: 069916236

Redactor-stilizator:
Anghelina DUDULICA

Fotoreporter:
Nicolae BÎNZARI

Tehnoredactor:
Sergiu BALTAGA

Dezvoltator web:
Alexei OVCINICOV

Colegiul redacțional:

Ilie Lupan;
Sergiu Sainciuc;
Elizaveta Iurcu;
Margareta Strestian;
Nadejda Lavric;
Angela Otean.

Adresa redacției: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 129, et. IX.

Tipar: "Edit Tipar Grup" SRL
str. Feredeului 4, mun. Chișinău. Com. 752

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul și corectitudinea anunțurilor publicitare. Textele marcate cu P (publicitate) și PP (publicitate politică) sunt publicate în regim de publicitate plătită.